

**ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**Силабус дисципліни**

**«ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ТУРИЗМІ»**

**1. Профіль дисципліни**

<b>Кафедра економіки, підприємництва та туризму</b>	Освітній ступінь – перший (бакалаврський) Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність: 242 «Туризм» Освітня програма «Туризм» Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180 Рік підготовки, семестр – 4, 7 Компонент освітньої програми: обов'язкова Мова викладання: українська
---	--

**2. Інформація про викладача**

<b>Викладач</b>	асистент Анна Сергіївна Осіпчук
<b>Профайл викладача</b>	А. С. Осіпчук <a href="https://polissiauniver.edu.ua/%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%BF%D1%87%D1%83%D0%BA-%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0/">https://polissiauniver.edu.ua/%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%BF%D1%87%D1%83%D0%BA-%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0/</a>
<b>Контактна інформація</b>	А. С. Осіпчук, тел. 096-726-58-05; <a href="mailto:annaosipchuck@ukr.net">annaosipchuck@ukr.net</a>
<b>Сторінка курсу в Moodle</b>	<a href="http://10.0.2.12/course/view.php?id=4846">http://10.0.2.12/course/view.php?id=4846</a>
<b>Консультації</b>	Онлайн консультації через Zoom щочетверга з 14.00 до 15.00 або через Viber

**3. Анотація до дисципліни**

Подолання екологічної кризи залежить від трансформації способу життя людей. Проблеми екології, екополітики, біоетики та овертуризму складають значну частину нових перспективних напрямків досліджень відповідальності в туризмі. Відповіді на питання, які стоять перед екологічною філософією,

стосуються кожного члена суспільства. Від нинішнього покоління залежить науковий пошук нових засад діяльності людини в природі, відповідальність за збереження довкілля. У цьому контексті вивчення майбутніми фахівцями з туризму дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність в туризмі» є необхідною умовою професійної підготовки.

#### 4. Мета та цілі дисципліни

Мета курсу полягає в підвищенні екологічної грамотності та формування екологічної свідомості й екологічного мислення здобувачів вищої освіти, втілення системних уявлень про тісні зв'язки в системі відношень людина-світ у діяльність майбутніх спеціалістів галузі туризму. Компетенції, що забезпечує дисципліна:

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК16. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

#### 5. Організація навчання

##### 5.1.Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	30 год.	8 год.
Практичні	42 год.	10 год.
Самостійна робота	108 год.	162 год.

##### 5.2. Формат дисципліни

Проведення дисципліни можливе як в очній, так і у змішаній (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle) в залежності від епідемічної ситуації в країні та регіоні.

### 5.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	1	Суть та фактори формування екологічної свідомості.	15	-
2	2	Екологічний туризм як один із чинників сталого розвитку	15	-
3	3	Взаємодія суспільства та природи в їхньому історичному розвитку.	15	-
4	4	Концепція ноосфери та її сучасний розвиток.	15	-
5	5	Організаційно-інституційне забезпечення галузі туризму в контексті сталого розвитку	15	-
6	6	Розвиток екологічного туризму в умовах НПП та РЛП	15	-
7	7	Екологічна свідомість особистості, як основа екологоорієнтованої рекреації	15	-
8	8	Концептуальні засади розвитку екологічної свідомості та відповідальності в туризмі в Україні	15	-
9	9	Стратегічні пріоритети розвитку екотуристичної галузі	15	-
10	10	Місце екологічних проблем серед глобальних проблем людства.	15	-
11	11	Духовне відродження і моральне очищення як основні фактори гармонізації людини з природою у контексті відповідального туризму.	15	-
12	12	Розробка та впровадження інноваційного екотуристичного продукту	15	-
Разом:			180	-

### 5.4. Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,1	30	3,0
Практичні заняття	0,5	42	21
Самостійна робота	0,09	108	9,7
Модульна контрольна робота*	12	2	24
Індивідуальні завдання	2,3	1	2,3
Разом:		-	60

\*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

#### 6. Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
PH23, PH25	Лк1-2-3-4-5-6; ПЗ 1-2-3-4-5-6-7-8 (ЗМ1, ЗМ2)	10	20
PH24, PH26	Лк 7-8-9-12; ПЗ 9-10-11-12-14СР (ЗМ1, ЗМ2)	10	16
PH23, PH24, PH25, PH26	МКР	16	24
Разом:		36	60

\*\*Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

## 7. Результати навчання

PH23	Організовувати обслуговування (в т. ч. дозвілля) споживачів туристичних послуг екологічного туризму.
PH24	Розробляти, просувати та реалізовувати спеціалізований (екологічний) туристичний продукт.
PH 25	Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі екологічного зеленого туризму на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов.
PH 26	Розробляти та формувати екологічний стиль мислення і екологічну культуру на основі краєзнавчого підходу.

## 8. Пререквізити

Щоб приступити до вивчення дисципліни «Національні туристичні організації та організації управління дестинаціями» студент попередньо отримав базові знання з дисциплін: «Рекреаційні комплекси світу», «Географія туризму», «Туризмознавство», «Екологічний туризм».

## 9. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу у Поліському національному університеті студенти, викладачі, методисти, адміністрація та інші учасники освітнього процесу діють відповідно до: Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у Поліському національному університеті, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату, Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, Концепції розвитку інклюзивної освіти.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів є прикладами академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу (у разі пропуску занять до деканату подається пояснювальна записка).

Під час занять студенти: не вживають їжу та жувальну гумку; не залишають аудиторію без дозволу викладача; не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти: є підготовленими відповідно до вимог даного курсу; розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації); не заважають іншим; виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

Викладач у свою чергу: забезпечує на заняттях обстановку творчого, зацікавленого ставлення студентів до навчальної дисципліни, яку він викладає; формує на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості, виключає формалізм та елементи безпринципності в освітньому процесі; при проведенні занять дотримується вимог трудової дисципліни та навчального розпорядку.

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування на ПК. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40. Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

## **10. Технічне та програмне забезпечення (за потреби)**

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, передбачають використання презентацій, відеофільмів. Практичні роботи проводяться з використанням наочного роздаткового матеріалу та навчального приладдя: мультимедійний комплекс, доступ до законодавчої бази, державних та міжнародних стандартів, доступ до Інтернету, наявність каналів доступу, бібліотечний фонд фахових видань на паперових та електронних носіях.

## **11. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни**

### **а) законодавство.**

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 серп. 2013 р. № 638-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/246640434> (дата звернення: 12.05.2022).

2. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 берез. 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2022).

3. Про туризм : Закон України від 16 жовт. 2020 р. № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2022).

4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Наказ Мінінфраструктури від 10.07.2013 № 465. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1275-13>.

#### **б) основна.**

5. Вишневецький В.І. Екологічний туризм: навчальний посібник. Київ: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140с.

6. Географія туризму: екологічний туризм : підручник / В. В. Тарасова та ін. Житомир, 2021. 252 с.

7. Мальська М. П. Світовий досвід розвитку туризму : підручник / М. П. Мальська, Н. М. Паньків, А. Б. Ховалко. Київ : Центр учбової літератури , 2017. 244 с.

8. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: Монографія. Харків: Видавництво НУЦЗУ, 2017. 153 с.

9. Міжнародний туризм : навчальний посібник / укладачі В. С. Великочий, О. І. Дутчак, В. В. Шикеринець. Івано-Франківськ : Вид-во Кушніра Г. М., 2015. 254 с.

10. Петрук В.Г. та ін. Екогеографія та екотуризм: підручник. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2016. 178с

11. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол. авт. ; за ред. А. Ю. Парфіненка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.

#### **в) додаткова**

12. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.

13. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем:теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 340 с.

14. Індустрія гостинності в Україні: стан і тенденції розвитку : монографія / колектив авторів ; за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої ; Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя : Просвіта, 2017. 240 с.

15. Осіпчук А. С. Формування та просування екотуристичного продукту. Приазовський економічний вісник. 2021. № 4 (27). С. 68–75. DOI: 10.32840/2522-4263/2021-4-11.

16. Chernyshova T., Osipchuk A., Tyshchenko S. Analysis of the tourist services market in Ukraine: problems and prospects. Zeszyty Naukowe WSTiE. 2020. T. 17, rocz. IX, № 1. P. 21–32.

17. Осіпчук А. С. Теоретичний аспект генезису екологічного туризму в Україні. Часопис картографії. 2018. № 18. С. 59–69.

18. Осіпчук А. С. Екологізація туристичної сфери діяльності. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. пр. учасників X Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Поліського національного університету, 21–22 квіт. 2022 р. Житомир : Поліський нац. ун-т, 2022. С. 391–393.

19. Осіпчук А. С. Пропозиції з удосконалення стратегічного управління об'єктами екотуристичної діяльності. Економіка та суспільство. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-77>

20. Осіпчук А. С., Тищенко С. В. Розвиток екологічного туризму в контексті функціонування національної туристичної організації України. Причорноморські економічні студії. 2022. № 76. С. 79-86. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.76-10>

### Інформаційні ресурси

21. Інституційний репозитарій Поліського національного університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій).

22. UNWTO Tourism Highlights, 2017 Edition. URL : [http://tourlib.net/wto/WTO\\_highlights\\_2017.pdf](http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2017.pdf)

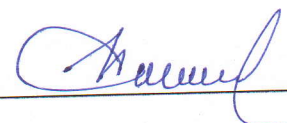
23. Сайт ГО «Спілка сільського зеленого туризму України». URL : [www.greentour.com.ua](http://www.greentour.com.ua)

24. The International Ecotourism Society. URL : <https://ecotourism.org/>

25. Blue Flag. URL : <https://www.blueflag.global/>

Викладач \_\_\_\_\_  \_\_\_\_\_ А. С. Осіпчук

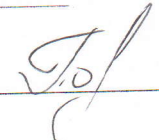
Гарант освітньої програми \_\_\_\_\_  \_\_\_\_\_ Н. В. Валінкевич

Декан факультету \_\_\_\_\_  \_\_\_\_\_ О. А. Опалов

Силабус затверджений на засіданні кафедри  
Протокол № 2 від "18" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  \_\_\_\_\_ Н. В. Валінкевич

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією зі спеціальності Туризм факультету  
Протокол № 1 від "31" 08 - 2022 р.

Голова НМК факультету \_\_\_\_\_  \_\_\_\_\_ О. А. Прокопчук